

To: (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minlnv.nl; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl];
Groot: (10)(2e) @minlnv.nl; (10)(2e) @minlnv.nl]; (10)(2e) (10)(2e) @minlnv.nl
From: (10)(2e)
Sent: Mon 5/18/2020 10:25:27 AM
Subject: Re: en onder embargo Interview AD
Received: Mon 5/18/2020 10:25:27 AM

Beste (10)(2e)

Dat heb ik ook niet gezegd, viel ons ook op, maar omdat later in het interview het wel goed staat, hebben we daar er niet een punt van gemaakt. Bij ons is het zeker bekend.

Groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl
Sent: Monday, 18 May 2020 10:51:37
To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
Cc: (10)(2e) - DGMI (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) - DGMI; Groot (10)(2e) @minlnv.nl; (10)(2e)
Subject: RE: en onder embargo Interview AD

Hi (10)(2e)

In het interview valt me op dat er zo stellig wordt aangegeven dat er een onderzoek gaat volgen. Dat is niet wat er is aangegeven in de kamerbrief (het gaat om een verkenning naar onderzoeksmogelijkheden). Nuancering lijkt me wel op z'n plaats

<https://www.ad.nl/binnenland/corona-is-in-china-ontstaan-he-niet-in-een-brabantse-veehouderij~a37200a9/>

Mvg,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 15 mei 2020 18:07
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@brabant.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI (10)(2e) @minienw.nl; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>
CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: RE: en onder embargo Interview AD

Hi (10)(2e) en allen,

Dank je wel. Ik wist ook niet dat die quote vandaag al in het Brabants dagblad kwam. Ter info, morgen komt het interview over veehouderij, luchtkwaliteit en COVID in het AD.

Hierbij onder embargo het concept interview met mijn comments in het stuk. Vragen nav het artikel in de krant kunnen ze doorverwijzen naar (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e), persvoorlichter van het RIVM (10)(2e). Als mensen vragen hebben over COVID-19 dan kunnen ze contact opnemen met het landelijke telefoonnummer. Als ze angst hebben om besmet te worden, dan kunnen ze zich het best zo goed mogelijk aan de maatregelen blijven houden (zie website rijksoverheid).

Ter info:

LNV ons heeft gevraagd om te verkennen of we onderzoek kunnen doen naar de relatie tussen luchtkwaliteit,

veehouderij en covid-19. De hoofdvraag van de ministeries is: Hebben mensen die in een gebied met luchtverontreiniging wonen meer kans om besmet te raken met het nieuwe coronavirus en is het ziekteverloop van COVID-19 ernstiger dan bij mensen die niet in een gebied wonen met luchtverontreiniging?

De verkenningen voor mogelijk onderzoek zijn nu aan de gang. Experts van luchtkwaliteit, veehouderij en gezondheid zijn hierbij betrokken. Vanuit het RIVM, maar ook vanuit het VGO-consortium. Ook de GGD'en worden hier nog bij betrokken. Die notitie met verkenningen voor onderzoek hopen we eind mei naar de ministeries te sturen.

Hieronder de Q&As, die nu op de website staan. Sanne kijkt morgen of die nog update nodig hebben.

In het oostelijk deel van Noord-Brabant zijn veel mensen met COVID-19. Dit gebied overlapt ook met het VGO Livestock farming and the health of local residents -gebied en met de meeste Q-koorts patiënten. Heeft dit iets met elkaar te maken?

Waarschijnlijk niet. Het virus dat COVID-19 veroorzaakt, wordt van mens op mens overgedragen. Dat er in Noord-Brabant meer mensen zijn met COVID-19, komt doordat het virus in Brabant is geïntroduceerd (mogelijk) door vakantiegangers uit Italië. Van hieruit heeft het zich vervolgens kunnen verspreiden in Nederland.

Zijn mensen die dichtbij veehouderijen wonen extra vatbaar voor het nieuwe coronavirus, of kunnen zij ergere klachten krijgen?

Daar hebben we geen onderzoek naar gedaan. Dus dat weten we niet. In het algemeen geldt dat mensen van 70 jaar of ouder en met aandoeningen aan de luchtwegen en de longen tot de groep 'kwetsbare mensen' behoren. Voor deze mensen is het extra belangrijk om contact met andere mensen te vermijden tijdens de coronacrisis.

Is het zo dat in gebieden met veel luchtverontreiniging (ongeacht de bron) meer COVID-patiënten voorkomen en/of dat dit ergere klachten geeft?

Dat weten we niet voor COVID-19. Voor SARS is hier wel onderzoek naar gedaan. In gebieden met een slechtere luchtkwaliteit waren meer SARS-patiënten, maar het is niet duidelijk uit de studies op te maken of er een oorzakelijk verband was. In het algemeen is er wel een relatie tussen luchtkwaliteit en luchtweginfecties.

Gr,

(10)(2e)

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@brabant.nl>

Sent: vrijdag 15 mei 2020 14:29

To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@uu.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Cc: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@brabant.nl>

Subject: In de pers in Brabant

Hallo allemaal,

Ter informatie,

Even in één mail een persbericht in BD over de Corona uitbraak in Brabant.

Zal wel een veelvoud aan vragen opleveren.

<https://www.bd.nl/binnenland/zorgen-om-luchtvervuiling-in-brabant-en-limburg-wat-als-er-een-tweede-golf-komt-en-het-aantal-doden-hier-weer-hoger-ligt-a2172726/>

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) | [@brabant.nl](https://www.brabant.nl) | Ruimte | Agrofood |
Provincie Noord-Brabant | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch | www.brabant.nl | Bezoekadres: Brabantlaan 1 | 5216 TV 's-
Hertogenbosch |
werkdagen: (10)(2e)

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch | Telefoon (10)(2e) | Fax (10)(2e) | [contact](#) |
Twitter: [@brabant](#) | www.brabant.nl

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?

Volg op Instagram: www.instagram.com/provincieoordbrabant

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.